

ร่าง
พระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการชะลอการฟ้อง
พระราชบัญญัติมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชะลอการฟ้อง” หมายความว่า การที่พนักงานอัยการพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว
เห็นควรสั่งฟ้องคดี แต่มีเหตุที่จะไม่ออกคำสั่งฟ้องคดี โดยอาจกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลา
การคุมความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นให้ผู้ต้องหาปฏิบัติเพื่อระงับคดีอาญา

“ศาล” หมายความว่า ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ
เกี่ยวกับการคุมประพฤติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวล
กฎหมายอาญา

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอัยการสูงสุดรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและ
ครอบครัว

มาตรา ๖ เมื่อพนักงานอัยการได้มีคำสั่งชะลอการฟ้องตามมาตรา ๑๐ แล้ว ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๖ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากวันที่พนักงานอัยการมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๑๒ หรือวันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือวันที่อัยการสูงสุดมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน และคดีมีเหตุให้พนักงานอัยการสั่งชะลอการฟ้องได้ตามมาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการชะลอการฟ้อง มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้อง การผิดฟ้อง และการฝากขัง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การผิดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป หากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวให้จัดการปล่อยตัวไปโดยผู้ต้องหาต้องปฎิญาณตนว่าจะมาตามนัด

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่โดยคำสั่งศาล ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหา แต่ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยมีสัญญาประกัน ให้สัญญาประกันสิ้นสุดลง

มาตรา ๘ ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐาน คำรับสารภาพ หรือข้อเท็จจริงอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการชะลอฟ้อง เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีทั้งปวง

หมวด ๑ การชะลอการฟ้อง

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๙ คดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว คดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท พนักงานอัยการอาจมีคำสั่งชะลอการฟ้องได้เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปี

(๒) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษมาก่อน เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นระยะเวลาการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษมาแล้วเกินห้าปี

(๓) ในคดีที่ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายให้มีการชะลอการฟ้องด้วย เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่ปรากฏผู้เสียหาย และ

(๔) ผู้ต้องหาต้องรับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหาและยินยอมให้มีการชะลอการฟ้อง

มาตรา ๑๐ เมื่อพนักงานอัยการได้รับความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน และเห็นควรสั่งฟ้อง แต่เป็นกรณีที่อาจมีคำสั่งชะลอการฟ้องได้ตามมาตรา ๙ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินการตามที่เห็นสมควรดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดีของผู้ต้องหา การรู้สำนึกในความผิดของผู้ต้องหา และการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความยินยอมของผู้เสียหายและผู้ต้องหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการต้องหาคดีอาญาหรือการถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดอื่น พร้อมทำความเห็นในการชะลอการฟ้องเสนอต่อพนักงานอัยการเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งพนักงานอัยการ เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น พนักงานอัยการอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

(๒) สั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา

(๓) จัดให้มีกระบวนการเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ ซึ่งรวมถึงการให้ผู้ต้องหาชดใช้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย การขอโทษผู้เสียหาย หรือการกระทำอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

(๔) มีคำสั่งให้ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลใดมาให้อัยคำ หรือส่งหรือจัดการส่งเอกสารหรือหลักฐานใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๕) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆตามความเหมาะสมแก่รูปคดีหรือบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือชุมชนมาหารือร่วมกันในประเด็นต่างๆตามที่กำหนดไว้

หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าการชะลอการฟ้องเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และสังคม ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องและให้รายงานให้ศาลทราบตามมาตรา ๑๒ โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรชะลอการฟ้อง ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ชะลอการฟ้องและดำเนินคดีต่อไป และให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังผู้ต้องหาและผู้เสียหายทราบภายในเจ็ดวันนับจากวันที่มีคำสั่งไม่ชะลอการฟ้อง คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่งชะลอการฟ้อง และการกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาการคุมความประพฤติ ให้เป็นตามระเบียบที่อัยการสูงสุดกำหนด

ส่วนที่ ๒ คำสั่งชะลอการฟ้อง

มาตรา ๑๑ ในการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง พนักงานอัยการอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาการคุมความประพฤติของพนักงานคุมประพฤติตามที่เห็นสมควรดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติเป็นครั้งคราวเพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควร

(๒) จัดให้กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติและผู้ต้องหาเห็นสมควร

(๓) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีวอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๔) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันขึ้นอีก

(๕) ให้ไปรับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ให้ไปรับการอบรมในหลักสูตรเกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนาพฤตินิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๗) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำความผิดของตนเอง โดยการชดใช้เยียวยาความเสียหายหรือการกระทำอื่นใดตามความเหมาะสม

(๘) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำหรือมีโอกากระทำความผิดในทำนองเดียวกันขึ้นอีก

การคุมความประพฤติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินสามปี แต่ต้องไม่เกินกำหนดอายุความสำหรับความผิดนั้น

ถ้าภายหลังปรากฏแก่พนักงานอัยการหรือปรากฏจากรายงานของพนักงานคุมประพฤติว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เกี่ยวแก่การกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤตินั้นได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดหรือ

ทุกข้อก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขอื่นเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เสียหายประกอบการพิจารณา และต้องรายงานให้ศาลทราบ

มาตรา ๑๒ เมื่อศาลได้รับรายงานคำสั่งชะลอการฟ้องจากพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๐ แล้วเห็นว่าคำสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยมาตรา ๙ ให้ศาลสั่งตามที่เห็นสมควรภายในสามสิบวัน และแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยด่วน ทั้งนี้ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อบังคับเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการของศาลด้วย

มาตรา ๑๓ ในการพิจารณาคำสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๒ ให้ศาลมีอำนาจเรียกพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน พนักงานคุมประพฤติ หรือออกหมายเรียกผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถาม หรือมีคำสั่งให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

มาตรา ๑๔ การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติ

ส่วนที่ ๓

ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง

มาตรา ๑๕ ภายหลังจากพนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องแล้ว ผู้เสียหายจะฟ้องคดีมิได้ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๖ ถ้าผู้เสียหายฟ้องคดีอยู่ก่อนแล้ว ให้ศาลรอการพิจารณาคดีนั้นไว้

ในคดีที่มีผู้เสียหายหลายคน และมีผู้เสียหายบางคนไม่ปรากฏตัวในขณะที่พนักงานอัยการออกคำสั่งชะลอการฟ้อง หากต่อมาผู้เสียหายปรากฏตัวขึ้นภายในสามปีนับแต่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้อง และไม่ยินยอมในการชะลอการฟ้อง ผู้เสียหายนั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ ในกรณีเช่นว่านี้มีให้นำมาตรา ๖ มาใช้บังคับ

ในการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีผู้เสียหายเป็นผู้ฟ้องคดีตามวรรคสอง ให้ศาลนำเหตุที่มีการชะลอการฟ้องและพฤติการณ์ของจำเลยในระหว่างที่มีการชะลอการฟ้องมาพิจารณาประกอบด้วย และศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดหรือไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๖ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นที่พนักงานอัยการกำหนดตามมาตรา ๑๑ หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นที่พนักงานอัยการกำหนดเปลี่ยนแปลงไปให้พนักงานอัยการเรียกผู้ต้องหามาชี้แจง หากผู้ต้องหาไม่มาชี้แจงหรือพนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวโดยไม่มีเหตุผลอันควร หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นที่พนักงานอัยการกำหนดเปลี่ยนแปลงไปจนไม่อาจแก้ไขได้ อันเกิดจากความผิดของผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไปและแจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องหาและผู้เสียหายทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง ทั้งนี้ สิทธิฟ้องคดีของผู้เสียหายให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ต้องหาทราบคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ต้องหาเห็นว่าคำสั่งของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามกฎหมาย ผู้ต้องหาอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่ออัยการสูงสุดให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งของพนักงานอัยการได้ คำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

การดำเนินคดีของพนักงานอัยการหรือของผู้เสียหายตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้อีกต่อเมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคสอง หากมีการคัดค้านต่ออัยการสูงสุด การดำเนินคดีดังกล่าวจะกระทำได้อีกต่อเมื่ออัยการสูงสุดมีคำวินิจฉัยเห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ

มาตรา ๑๗ เมื่อผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นที่พนักงานอัยการกำหนดตามมาตรา ๑๑ ครบถ้วนแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีและแจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องหาและผู้เสียหายทราบ

มาตรา ๑๘ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

หมวด ๒

มาตรการการชะลอการฟ้องที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

มาตรา ๑๙ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหารและอาจชะลอการฟ้องได้ตามมาตรา ๙ ให้นำบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้เว้นแต่มาตรา ๑๔ ไปใช้บังคับโดยอนุโลมและให้นำบรรดากฎหมายกระทรวงและระเบียบที่ออกตามบทบัญญัติดังกล่าวไปใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

การคุ้มครองความประพฤติผู้ต้องหาตามหมวดสองที่นำไปใช้บังคับกับคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารโดยอนุโลมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๒๐ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ให้อำนาจของอัยการสูงสุดตามที่
บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นอำนาจของเจ้ากรมพระธรรมนูญ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๑ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ บรรดาคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ
ของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการอาจมีคำสั่งชะลอการฟ้องตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ
กับบรรดาคดีดังกล่าวได้